

Olvasóink írják

Rovatunkban helyt adunk Olvasóink leveleinek, véleményének, híradásainak. Várjuk leveleiket postacímünkön: MCSE 1461 Budapest, Pf. 219.

A székesfehérvári amatőrök ünnepségén

Mostanában, amikor egyre-másra érkeznek hírek bemutató csillagvizsgálók bezárásáról, jól működő szakkörök feloszlásáról, különösen örvendetes volt a székesfehérvári csillagvizsgáló és a csillagászati szakkörök többszörös emlékiünnepe: egy olyan amatőr csoporté, amely megtalálta további fejlődésének és működésének lehetőségeit. A székesfehérvári csillagászbarátok eddig is csendben, de példamutatóan munkálkodtak, és egyelőre a jövőjük is biztosítva látszik.

Szeptember 26-án bensőséges ünnepség keretében emlékeztek meg a fehérvári amatőrök 30 cm-es távcsövíük felavatásának 25. évfordulójáról. Együttal megünnepelték a helyi szakkörök 30 éves folyamatos működését.

A város alpolgármesterének kedves, baráti hangú köszöntője után Engler Nándor, volt szakkörvezető nyitotta meg az emlékülést, majd Nagy Rezső szakosztályi titkár mutatta be a fehérvári amatőr csoport múltját és fejlődését, a szerény kezdettől, amikor Hajmási József még az utcán felállított 15 cm-es távcsövével mutatta be a járókelőknek az égitesteket, a 30 cm-es reflektor készítésén át, az új (mai) bemutató csillagvizsgáló felavatásáig. A csillagvizsgáló az egykori Ifjúsági-, ma Szabad Művelődési Ház tetején kapott, eléggé kényelmes helyet, ahová honvédségi helikopter emelte be a kupolát.

A Fejér megyei CSBK-nak egykor 800 tagja is volt, és ha napjainkban ezt a létszámot már meg sem közelítik, a szakköri élet most is élénk. Az oktatást, tájékoztatást

és népszerűsítést nagy mértékben elősegíti a szakkör igen gazdag felszerelése. A "bemutakozás" után a TIT Szövetségi Iroda igazgatója átnyújtotta Hajmási Józsefnek, Hudoba Györgynek és M. Schegel Erzsébetnek az aranykoszorús emlékjelvényt.

Ezt követték a meghívott egyesületek, szervezetek képviselőinek üdvözlő szavai. Pónori Thewrewk Aurél a TIT Csillagászati és Úrkutatói Szakosztálya nevében szolt, és felolvasta dr. Almár Iván köszöntő levelét. Dr. Gööz Lajos a nyíregyházi szakkör, E. Kovács Zoltán a kecskeméti planetárium képviselőiben üdvözölte a megjelenteket. Bartha Lajos a CSBK előzményeiről és "aranykoráról" tartott rövid ismertetést, majd az MCSE nevében köszöntötte a fehérvári amatőröket. Mécs Miklós az esztergomi Regiomontanus Klub, dr. Tóth György a szombathelyi Gothard AmatőrCsillagászati Egyesület nevében üdvözölte az ünnepséget.

Az ünnepséget Pónori Thewrewk Aurél érdekes előadása zárta, a kőkori csillagászati obszervatóriumokról. A vendéglátók minden megjelentet egy szép kivitellű füzetet ajándékoztak meg: Trupka Zoltán "A székesfehérvári amatőrCsillagászat története" c., illusztrált összeállításával.

Amikor e helyről is üdvözöljük székesfehérvári barátainkat, úgy érezzük, hogy jó kívánságainkat azok számára is tolmácsolnunk kell, akik a nehézségek ellenére is gondoskodnak a bemutató csillagvizsgáló és a szakkörök fenntartásáról, anyagi támogatásáról és kényelmes működési lehetőségeiről, szívből üdvözöljük, talán minden magyar amatőrCsillagász nevében azokat a helyi vezetőket és testületi szervezőket, akik nem azon gondolkodnak, hogy miként indokolják a fehérvári amatőrmozgalom megszüntetését, hanem arra törekszenek, hogy a kevésből is juttassanak a műkedvelő csillagászat számára.

-th-

Táborozás a Velencei-hegységben

Az idén kilencedik alkalommal táborozott együtt a székesfehérvári csillagász szakkörösök egy csoportja. A történet eredetileg úgy indult, hogy 1984-86-ban a szülők szívesebben engedték el a kisebb gyermekeket az észlelőtáborokba, ha az egyik szakkörvezető — e sorok írója — elkísérte őket. Létszámunk mindhárom évben akkora volt, hogy külön észlelőcsoportot alkottunk. 1987 óta — főként a költségek csökkentése érdekében — önálló tábor rendezünk, minden évben más és más helyszínen. Táborainkban közösen vásárolunk, főzünk, étkezünk; az a törekvésünk, hogy mindenki vegye ki az életkorának, adottságainak megfelelő részt a közös munkából.

Ebben az évben július 26-tól augusztus 1-jéig a Velencei-hegységben, Pákozdtól mellett táboroztunk. Az ég Székesfehérvár és a tő közelsége ellenére meglepően jó volt. A létszám minden eddigit felülmúlt (22 fő), ellátogattak a régi és tiszteletbeli szakkörösök is szép számban. A hagyományok megőrzése mellett az idén néhány sikeres újítást is bevezettünk. A táborvezető munkáját "koordinátorok" segítették (az elnevezésnek az 1987-es táborra visszanyúló oka van), mint pl. élelmezési koordinátor (Héri Tamás), tűzrakási koordinátor (Kiss Attila), vízügyi koordinátor (Farkas Szilárd) stb. Itt szeretném megköszönni, hogy Csukovics Tibor közbenjárására a pákozdi polgármesteri hivatal jóvoltából ingyen állt a tábor rendelkezésére egy 3 köbméteres lajtoskocsi.

A megfigyelések terén is sikerült újítanunk. Egyrészt meteorészleléseinket ezúttal sikerült idejében kiértékelnünk és beküldenünk (Szabados Péter meteorozási koordinátor szervezőmunkájának köszönhetően), másrészt az ideai táboron végeztünk első ízben komolyabb távcsöves megfigyeléseket Fűrész Gábor távcsöves észlelési koordinátor vezetésével — bár egyelőre ezeket

nem dolgoztuk ki beküldhető formában. A legifjabb szakkörösök számára ezek inkább bemutató jellegűek voltak; a tapasztaltabbak megkeresték az Uránuszt, a Neptunuszt, számos halmazt, extragalaxist és ködöt. Minden éjszaka két meteoros és egy-két kistávcsöves csoport tevékenykedett.

Hat éjszakát töltöttünk a táborban, mindegyiken tudtunk észlelni, s közülük négy lényegében zavartalan volt. Napközben a hőség ellenére kirándulgattunk (Orlik Iván Péter volt a kirándulás-koordinátor), s fűrődtünk is a Velencei-tóban. A főzésben a legtöbbit Fűrész Gábor segítette. A végén közösen megállapíthattuk, hogy ez volt az eddigi legjobban sikerült táborunk, s megegyeztünk abban, hogy jövőre ismét egy távolabbi helyszínt választunk.

NAGY REZSŐ

Helyreigazítás

A színszűrők elmélete c. cikk (M 1992/9.) I. táblázata (11. o.) hibás: 550 nm-nél a V. értéke 99,5, nem pedig 39,5. A 13. oldalon a "c" szűrőről írtak hibásak, vagyis a 3. bekezdés 3. sorában a vörös és zöld (és nem kék) az áteresztett tartomány, továbbá a lap alján a 3. pontban vörös (650-750 nm) és nem kék (440-480 nm) az áteresztett tartomány. Virág Pál, Ceglédbercel

Címlapunkon

Iskum József (Ráktanyán készült) felvétele látható az M41 nyílthalmazról. 2,8/180-as Sonnar teleobjektív, 10 p. expozíció, Fujichrome 1600 dia.

Minden kedves Olvasónknak
kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kívánunk!

MAGYAR
CSILLAGÁSZATI
EGYESÜLET

meteor

meteor
csillagászati
évkönyv

1993

Évkönyvünket minden tagunk és pártoló tagunk illetményként kapja, aki 1993-ra is megújítja tagságát. Nem tagok a Meteorral együtt kiküldött rózsaszín postautalványon rendelhetik meg, 175 Ft-ért. További példányok az MCSE postacímén (1461 Bp., Pf. 219.) rendelhetők meg, rózsaszín postautalványon.

A tartalomból:

Táblázatok, előrejelzések 1993-ra
A csillagászat legújabb eredményei
Csillagfoltok — foltos csillagok
Új eredmények régi változócsillag-
megfigyelésekből

A Nagy Vörös Folt kutatásának története

A Mars — a (még mindig) időszerű bolygó

KIFOGÁSTALAN MINŐSÉGŰ OPTIKÁK GARANCIÁVAL

Csillagászati objektívek (akromátok)

80/450 tubusban	7.000 Ft
48/540 foglalatban	1.500 Ft
48/540 vezetőtávcső	2.700 Ft
48/280 foglalatban	900 Ft
48/280 keresőtávcső	1.900 Ft

Parabolatükrök kvarc réteggel, segédtükrökkel

300/1500	19.700 Ft
250/1500	13.900 Ft
200/1000, 1200, 1500	7.900 Ft
170/1200	5.300 Ft
150/600	4.700 Ft

Segédtükrök kvarc védőréteggel /nyolcszög/

75x106 mm	2.700 Ft
Ø 70 mm (kőralakú)	1.500 Ft
63x88 mm	1.900 Ft
50x71 mm	1.100 Ft
45x63 mm	600 Ft
40x56 mm	500 Ft

Okulárok

40 mm Super Plössl (58)	3.600 Ft
28 mm Plössl (31,5)	2.800 Ft
15 mm Erfle (24,5)	4.100 Ft
13 mm Erfle (24,5)	4.100 Ft
10 mm Erfle (24,5)	4.300 Ft
8 mm Erfle (24,5)	4.800 Ft

Krómozott napszűrők

Ø 114 mm (kőralakú)	5.700 Ft
Ø 84 mm (kőralakú)	3.200 Ft
M 55	700 Ft
M 46	500 Ft

zenitvégződés (M42x1 v. M44x1 amerikai v. Zeiss szabványú ok.kihuzattal) 1.700 Ft
szinkronmotoros órágép egyedi megegyezés
teflon (Dobson-távcsőhöz) egyedi megegyezés
frisz blende (3-29 mm) 300 Ft

10.000 Ft fölött a postaköltséget átvállalom.

SZABÓ SÁNDOR
SOPRON
Baross u. 12.
9400

Tel.: (99)-16-523

Apróhirdetések

Legfeljebb 10 sorig díjtalanul közöljük tagjaink csillagászati apróhirdetéseit. Ennél nagyobb terjedelműnél a hirdetés díja soronként 50 Ft. Kérjük, tömören fogalmazniuk!

ELADÓ 18. századi rézkarc a ptolemaioszi, a kopernikuszi, a Tycho Brahe-féle és az akkori legmodernebb világmép-ábrázolásokkal. (Szerpel Menzel Csillagászat c. könyvében, a 38. oldalon.) Érdeklődni az MCSE-nél lehet.

MEGRENDELHETŐK 80/1200-as MC-réteges akromatikus objektívek, darabonként kb. 10 ezer Ft-os áron. Csak kellő számú érdeklődő esetén! Tihamy István, 1046 Budapest, Szt. Imre u. 14.

A MACSIT címén (1387 Budapest, Pf. 36.) megrendelhető a Sky Atlas 2000 (hmg= 8,0, ára: 780 Ft), és a fotografikus Falkauer Atlasz (hmg= 13,0, ára: 1980 Ft).

ELADÓ Gamma sztereo 60 fokos prizmával, okulárok nélkül (8000 Ft). Kedves György, 4264 Nyírábrány, Hajnal u. 23.

ELADÓ 125/1250-es Newton-reflektor. id. Hortoványi Imre, 8200 Veszprém, József Attila u. 14.

ELADÓ Makszutow-Cassegrain típusú, új Celestron-90 távcső állvánnyal, eredeti okulárokkal (a műszer ismertetése a Meteor 1990/9. számában olvasható). Frank Lajos, tel.: 06-(28)-70-601.

A MESSIER-ALBUM megrendelhető az MCSE-től. Ára tagoknak 85 Ft + 40 Ft postaköltség, nem tagoknak 185 Ft + 40 Ft postaköltség. A Messier-album rózsaszín postautalványon rendelhető meg, az MCSE postacímén.